

VALSTYBINĖ LIETUVIŲ KALBOS KOMISIJA

UAB „Urbanistika“
direktoriui Jonui Treiniui

2017-11-21 Nr. S1-427 (1.7)
Į 2017-11-13 Nr. SR17-72 URB

DĖL GYVENAMŲJŲ VIETŲ VIETŲ PAVADINIMŲ

Neprieštaraujame dėl šių Vilniaus r. savivaldybės teritorijoje ketinamų įteisinti gyvenamųjų vietovių pavadinimų (skliaustuose nurodomas kirčiuotės tipas):

Zujūnų seniūnijoje

1. Platiniškių I kaimas, **Platiniškės I** (1),
2. Platiniškių II kaimas, **Platiniškės II** (1),

Bezdonių seniūnijoje

3. Sūktiškių kaimas, **Sūktiškės** (1),

Mickūnų seniūnijoje

4. Ūosininkų kaimas, **Ūosininkai** (1).

Atsižvelgdami į gyventojų pageidavimus ir vardyno eksperto dr. Laimučio Bilkio ekspertinę išvadą (pridedama) taip pat neprieštaraujame dėl kaimo vardo **Žūdiškės** (Riešės sen.) pakeitimo į **Žōdiškės** (1 kirčiuotė). Gyvenamosios vietovės tipo pavadinimo pakeitimas iš principo nereikalauja kalbininkų vertinimo: *Avižiėnių kaimas* – į *Avižiėnų miestelis*, *Didžiōsios Riešės kaimas* – į *Didžiōsios Riešės miestelis*, *Grigāičių kaimas* – į *Grigāičių miestelis*, *Jūdšilių kaimas* – į *Jūdšilių miestelis*, *Pagirių kaimas* – į *Pagirių miestelis*, *Rudaminōs kaimas* – į *Rudaminōs miestelis*, *Skāidiškių kaimas* – į *Skāidiškių miestelis*, *Zujūnų kaimas* – į *Zujūnų miestelis*; *Asiūklės viensėdis* – į *Asiūklės kaimas*, *Aukštųjų Rusōkų viensėdis* – į *Aukštųjų Rusōkų kaimas*, *Blūdikalnio viensėdis* – į *Blūdikalnio kaimas*, *Dvāriškių viensėdis* – į *Dvāriškių kaimas*, *Klevinės viensėdis* – į *Klevinės kaimas*, *Kreivėnų viensėdis* – į *Kreivėnų kaimas*, *Mažōsios Riešės viensėdis* – į *Mažōsios Riešės kaimas*, *Pranciškonių viesėdis* – į *Pranciškonių kaimas*, *Šiaudinės viensėdis* – į *Šiaudinės kaimas*, *Tekliūnų viensėdis* – į *Tekliūnų kaimas*, *Žemųjų Rusōkų viensėdis* – į *Žemųjų Rusōkų kaimas*; *Skeřsabalių glž. stotis* – į *Skeřsabalių kaimas*.

Atkreipiame dėmesį, kad nykstančios gyvenamosios vietovės, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nuomone, esant bent menkiausiam pagrindui, turėtų būti ne panaikintos, bet išsaugotos, o neradus galimybių jų išsaugoti, išnykusių vietovių vardus rekomenduojama suteikti artimesnių gyvenamųjų vietovių gatvėms.

PRIDEDAMA. 1 lapas.

Pirmininko pavaduotoja

Jūratė Palionytė

Aistė Pangonytė, tel. (8 5) 272 3310, aiste.pangonyte@vlkk.lt

Originalas nebus siunčiamas

2017 11 17

Kaimo vardas *Žūdiškės* norminiu tapo 1940 m., kai atgavus Vilniaus kraštą Lituanistikos instituto Lietuvių kalbos skyrius surinko, patikrino ir nustatė lietuviškas šios teritorijos gyvenamųjų vietų vardų formas. Spaudai rengtame žinyne *Vilniaus srities vietovardžiai* teikta: *Žūdiškės k. : Żudziszki wieś, zaśc.* (Kaunas, 1940, p. 105, mašinraštis; 1945, p. 104, korektūra). Iš šio šaltinio forma *Žūdiškės* perkelta į *Lietuvos TSR administracinio-teritorinio suskirstymo žinyną* (1974, I dalis, p. 340; 1976, II dalis, p. 362). 1959 m. leidinyje *Lietuvos TSR administracinis-teritorinis padalinimas* teikta kaimo ir apylinkės vardo forma *Žodiškės (Žodiškių km., Žodiškių apylinkė)* (p. 580).

Pastebėtina, kad kaimo vardas *Žūdiškės* tiesiogiai nesietinas su neigiamos reikšmės žodžiu *žudyti*, nes kilęs iš asmenvardžio: yra priesagos *-iškės* vedinys iš avd. *Žudys*, *Žudžius* ar pan. Tokios kilmės gyvenamųjų vietų vardų Lietuvoje yra ir daugiau: *Žudgalis*, k. Kretingos r. sav., *Žudžgalys*, k. Anykščių r. sav., *Žudžiai*, k. Panevėžio r. sav. Tiesmukai manant, kad šaknis *žud-* mestina iš lietuvių vardyno, pakeisti reikėtų ir šiuos kaimų vardus. Tačiau tokiu būdu būtų ištrintas nors ir nedidelis, bet įdomus vardyno fragmentas, o tai nėra gerai: kaip bendrinis žodis *žudyti* yra neatsiejama lietuvių bendrinės leksikos dalis, taip ir oikonomas *Žūdiškės* yra autentiško lietuvių vardyno, mūsų istorijos dalis, protėvių palikimas. Tokie keitimai sudarytų negerą precedentą, nes sunku net nuspėti, kokie dar gyvenviečių vardai gyventojams gali pasirodyti „negražūs“.

Kita vertus, gyvosios kalbos ir istorijos šaltinių duomenys leidžia teigti, kad greta formos *Žūdiškės* buvo vartojamas ir variantas *Žōdiškės*. 1965 m. vietovardžių tyrėjo Bronio Savukyno užrašytas tik vardas *Žūdiškės (Żudziszki)*, tačiau kito toponimiko Aleksandro Vanago 1969 m. rašoma: *Žōdiškės k., taria Žōdziški, Žudziški, Žudžiški; Žōdiškių miškas, mš.*

Istorijos dokumentuose anksčiau fiksuota forma *Žūdiškės*: *Zudziszki* 1795 m., *Жудзууку* 1804 m., *Zudziszkach* 1811 m.; tačiau yra vartojamas ir variantas *Žōdiškės*: *Жоџууку* 1873, 1874, 1901 m. Kaip minėta, forma *Žōdiškės* vartota ir 1959 m. žinyne.

Remiantis išdėstytais faktais galima teigti, kad nėra svarių argumentų, dėl kurių kaimo vardą *Žūdiškės* reikėtų keisti vardu *Žōdiškės*. Kita vertus, vardas *Žōdiškės* nebūtų dirbtinis, jis paliudytas gyvosios kalbos ir istorijos šaltinių. Todėl, gyventojams prisiimant visus su kaimo vardo keitimu susijusius nepatogumus, kaimo vardo *Žūdiškės* keitimas vardu *Žōdiškės* yra įmanomas.

Laimutis Bilkis

Kopija tikra

Bendrojo st. sekretore - referente

[Signature]
Inga Galketyte
2025-05-21

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybinė lietuvių kalbos komisija, Gedimino pr. 60, LT-01110 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL KOMISIJOS IŠVADŲ KOPIJŲ
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-05-21 Nr. S1-141
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2025-05-21 Nr. G-30315
Adresatas	Vilniaus rajono savivaldybės administracija, Rinktinės g. 50, LT-09318 Vilnius
Registratorius	Vyresn. specialistė Danguolė Vilčinskaja
Veiksmo atlikimo data ir laikas	2025-05-21 16:18:36
Dokumento nuorašo atspausdinimo data ir jį atspausdinęs darbuotojas	2025-05-22 atspausdino Vyr. specialistė Evelina Jurcevič

Nuorašas tikras
Vilniaus rajono savivaldybės administracija
2025-05-22